

Op de vlucht

Door de burgeroorlog in Syrië zijn vele tienduizenden burgers gevlucht naar de buurlanden. In Libanon delen ze geloof, familiebanden, vriendschappen en zakelijke contacten.

HENNY DE BOER

In Libanon verblijven Syrische vluchtelingen niet in grote kampen met duizenden tegelijk zoals in Turkije. Hier hebben ze onderdak gevonden in leegstaande gebouwen als scholen en moskeeën. Ook verblijven ze bij gastgezinnen, huren zelf een oude woning met steun van hulporganisaties of de buurt, of bouwen een krot op braakliggend terrein.

Anders dan in Turkije, waar de regering de Syrische opstand steunt, wil de Libanese regering neutraal blijven om het uiterst fragiele evenwicht tussen religieuze groepen in eigen land niet te verstoren. Libanezen zijn bang dat het Syrische conflict de boel opnieuw doet ontploffen in eigen land.

Libanon is een sterk verzuild land met zo'n vier miljoen inwoners en zeventien verschillende religieuze groepen. Tussen 1975 en 1990 woedde er een burgeroorlog, waarbij onder meer Israël, Palestijnse en christelijke milities, het Libanese leger en Hezbollah (de militante beweging van sjiiitische moslims) betrokken waren. Partijen die toen deelnamen aan de strijd, hebben nog steeds een eigen militie.

In 2005 doodde een autobom premier Rafik Hariri in Beiroet. Kort daarop trok het Syrische leger zich na 29 jaar terug uit Libanon, maar behield nog grote invloed via onder meer Hezbollah en pro-Syrische generaals. In 2006 ontvoerde Hezbollah twee Israëlische militairen, waarna zo'n duizend Libanezen sneuvelden door een Israëliërs offensief. Langs de zuidgrens met Israël waken VN-vredesmilitairen.

Het land aan de Middellandse Zee herbergt momenteel ongeveer 30.000 Syrische vluchtelingen en ruim 300.000 Syrische arbeiders, die hier al waren voor het conflict en nu hun families naar Libanon proberen te halen. Ook telt het land circa 400.000 Palestijnse vluchtelingen die al decennia in grote kampsteden wonen.

Soennieten

Syrische vluchtelingen, die zelf grotendeels soennitisch zijn, voelen zich het veiligst in de overwegend soennitische stad Tripoli, in het noordwesten van Libanon. Hier zijn meerdere ziekenhuizen met Syrische gewonden en wekelijkse demonstraties tegen het Syrische regime. Syrische activisten opereren hier vrijelijk.

Tijdens het vrijdagmiddaggebed in Tripoli riep een lokale imam de lokale bewoners op hun huizen open te stellen voor hun „soennitische broeders” uit Syrië en geen huur te vragen.

Ook vond hier recentelijk een demonstratie plaats tegen de Syrische leider Bashar al-Assad, waaraan zowel vluchtelingen als Libanezen deelnamen. „Naast hetzelfde geloof, lopen in deze streek ook familiebanden, vriendschappen en zakelijke contacten over de

Een demonstratie van Syrische vluchtelingen in Tripoli tegen het bewind van Bashar al-Assad. FOTO'S MARIELLE VAN UITERT

grens”, aldus Syrische-Libanese activist Hamed (29).

Tijdens de demonstratie zingen vluchtelingen protestliederen en huilen bij het zien van beelden op een groot scherm van dode kinde-

ren in Houla. Een meisje van ongeveer tien jaar krijgt de microfoon: „Wij zijn maar kinderen. Zien jullie niet wat er met ons gebeurt? Jullie moeten ons helpen. We bidde ten Allah dat de kinderen van Assad op

dezelfde manier worden gedood als de kinderen in Houla”, schreeuwde ze strijdbaar tegen de menigte.

Amadir (22), een Syrische vrouw uit Homs, vraagt wanhopig:

„Waarom is ons bloed zo goedkoop? Waarom helpt niemand ons?” Haar broer Feras (18) is een half jaar geleden door de veiligheidsdiensten uit huis gehaald. Ze heeft geen idee waar hij is. Hassan

(24) uit Damascus vertelt dat hij maandenlang opgesloten zat met honderd man in een ondergrondse kantoorroimte van de geheime dienst. „We sliepen per toerbeurt. De bewakers braken mijn armen en urineerden in ons eten. 's Nachts kropen er kakkerlakken en ratten over ons heen. Ik huilde elke nacht”.

Revolutie

In een ziekenhuis in Tripoli zijn meer trieste verhalen te vinden. Een Syrische moeder (37) verloor door een raketinslag beide benen, haar dochtertje (3), zoon(tje) (1) en echtgenoot. „Ondanks al mijn pijn wil ik nog steeds revolutie”, leest Hassna voor uit haar dagboek. Verderop in de gang ligt Mubien (22) uit de verwoeste verzetswijk Baba Amr in Homs. Hij is door een sluipschutter door zijn hoofd geschoten.

In Tripoli lopen veel militairen op straat omdat er grote spanningen zijn tussen alawitische aanhangers van Assad en de soennitische tegenstanders. Begin juni vielen er bij vuurgevechten zeven doden en tientallen gewonden. Kort daarvoor had het leger twee soennitische sjeiks doodgeschoten bij een legerpost, waarna Libanese kopstukken opriepen tot kalmte. Het leger in Tripoli probeert daarnaast te voorkomen dat de havenstad uitgroeit tot een oppositiebasis van het Vrije Syrische Leger. Rondom de stad controleert het leger paspoorten van jonge mannen bij militaire wegblokkades.

Toch voelen Syriërs zich in Tripoli duidelijk veel vrijer dan in de oostelijke Bekaa-egio. In dat gebied houden ze zich schuil in enkele soennitische of soennitisch-christelijke dorpen in een grotendeels sjiiitische omgeving. Het Libanese leger is hier in geen velden of wegen te bekennen, omdat Hezbollah dit gebied controleert met zijn eigen militie.

Syrische activisten zijn hier amper te vinden, omdat ze bang zijn door Hezbollah te worden uitgeleverd aan bondgenoot Syrië. „Reguliere” vluchtelingen willen niet op de foto en durven zich hier nauwelijks te registreren bij lokale kantoorlijnen van Vluchtelingenorganisatie UNHCR van de Verenigde Naties. „Ik ben bang dat onze gegevens in verkeerde handen vallen en dat achtergebleven familieleden in Syrië worden gestraft door ons vertrek”, zegt een 63-jarige man die anoniem wil blijven.

Bang
Het Syrische conflict raakt ook de Libanezen die in de grensstreek wonen. In de noordoostelijke soennitische plaats Aarsal zijn afgelopen jaar vijftien mensen gedood door Syrische grensmilitairen, aldus een lokale inwoner die zelf net een zoon verloor. „Mijn drie zoons zijn door het leger beschoten toen ze over ons land reden”, zegt Zeher Ghebbawy (64). De witte pick-up zit nog vol kogelgaten en bloedsporen. Lokale boeren zijn nu te bang om op het land te werken.

In het noordelijke grensgebied van Libanon, in de regio Wadi Khaled, zijn veel dorpjes verlaten. Winkels en huizen zijn dicht. In een

‘Ondanks al mijn pijn wil ik nog steeds revolutie’

van de dorpjes woont nog slechts een handjevol mensen dat nergens anders heen zegt te kunnen. Ze verschuilen zich achter winkeltjes uit angst te worden neergeschoten door Syrische sluipschutters vanaf de grens.

Een jonge moeder (18) die met haar zoon(tje) (2) uit Syrië is gevlucht, laat kogelgaten in haar woning zien. „Syrische militairen zijn bang dat ze zelf worden aangevalen. In het donker schieten ze op alles wat beweegt”, aldus een lokale inwoner. Een van de achterblijvers heeft zandzakken en een extra muur voor zijn woning geplaatst.

In de hoofdstad Beiroet wemelt het van de militaire controleposten, met of zonder tank. Hier worden recentelijk ook gevechten plaats tussen voor- en tegenstanders van Assad, waarbij enkele doden vielen. Hoe lang de gewapende vrede in Libanon standhoudt, is de grote vraag. Al zijn Libanezen ook gewond geraakt aan al dat geweld. Makelaar Mohammed (45) zegt berustend: „We hebben decennialang oorlog overleefd. Dit komen we ook wel te boven. En als ik dood ben, ben ik dood.”

(De uit Sneek afkomstige Henny de Boer is freelance journalist in Amsterdam, Marielle van Uitert uit Vught won als freelance fotograaf dit jaar de tweede prijs van de Zilveren Camera met een reportage over gevangengenomen Talibanstrijders in Afghanistan.)

In de Libanese hoofdstad Beiroet wemelt het van de militaire controleposten.

wereldwijd

De Zwitserse bevolking mag zondag weer eens naar de stembus voor een referendum. Onderwerp van de stemming: een toekomstige toename van het aantal referenda in het land. Nationalisten in het land willen dat de bevolking zich in de toekomst automatisch mag uitspreken als de regering een belangrijk internationaal verdrag ondertekent. Tegenstanders van het plan, waar de meeste politieke partijen onder vallen, menen dat het de Zwitserse democratie zal lamleggen. Werner Gartenman van de groep Actie voor een Onafhankelijk en Neutraal Zwitserland beschuldigde de politieke elites in Zwitserland er woensdag van bang te zijn voor de Zwitserse kiezer.

Het is makkelijker om je Waterloo te vinden, dan om iemand te vinden die de slag bij Waterloo ook echt heeft meemaakt. Zeker omdat het bijna tweehonderd jaar geleden was. Toch lukte het deze week: archeologen vonden bij de Belgische plaats een uitzonderlijk gaaf skelet van een van de 47.000 gesneuvelde militairen. In zijn ribben zat een ronde kogel geklemd. „Je kunt hem bijna zien sterven”, zei de Belgische archeoloog Dominique Bosquet tegen nieuwssite Le Vif dinsdag. Het persbureau dat de vondst meldde, kan geen optimisme worden ontzegd: „Zijn identiteit is nog niet vastgesteld.”

Het skelet dat is gevonden bij Waterloo. FOTO AFP

Nog een bericht uit de Belgische ambtenarij. Twee jaar lang reed een cameravrouw door heel Vlaanderen om alle verkeersborden op de gevoelige plaat vast te leggen. Daarna werd alle informatie in een computerdatabank gezet. De 308 Vlaamse gemeenten moesten vervolgens, door het raadplegen van de gegevens, het gebruik van verkeersborden efficiënter maken. Met als doel de verkeersveiligheid te bevorderen. €20 miljoen is er aan het systeem besteed. Alleen: het werkt niet. Het is traag of loopt vast. Aanmeldprocedures zijn zeer ingewikkeld. In 2011 meldde elke gemeente in Vlaanderen zich minder dan één keer per maand bij het systeem aan. Ambtenaren gebruiken naar eigen zeggen liever Google Street View om een beeld van een straat en de daar aanwezige verkeersborden te krijgen.

Een negentienjarige Pool heeft in de EK-speelstad Wrocław een wegwijzer van het toernooi gestolen. Het bord was opgehangen om toeschouwers van het EK voetbal de weg naar een fanzone in het centrum te wijzen. De jongen werd op heterdaad betrapt toen hij bezig was een tweede wegwijzer los te schroeven. De politie arresteerde hem en liet weten dat de borden omgerekend €120 kosten. De straf die hij kan krijgen is niet mild: vijf jaar cel, aldus het Poolse persbureau PAP.

De Britse premier David Cameron kon zich donderdag niet veel meer herinneren, tijdens het verhoor door de commissie Levenson over de banden van de politie met de pers. „Dat kan ik me niet meer herinneren”. „De details zijn me ontschoten”. „Dat weet ik niet meer precies.” Cameron moet zich misschien zorgen gaan maken. Vorige weekende vergat hij ook al zijn achtjarige dochter Nancy in een pub. Hij had er met vrienden en familie geluncht en kwam er bij thuiskomst pas achter dat de kleine meid nog in de Plough Inn ten westen van Londen zat. Op het moment dat Cameron en zijn vrouw de pub verlieten, was Nancy net naar de wc. Bij het wegrijden was de premier in de veronderstelling dat zijn dochter in de auto zat bij zijn vrouw Samantha en hun twee andere kinderen, terwijl Samantha op haar beurt dacht dat haar dochter bij haar vader was ingestapt.

Een tegenstander van het Syrische regime schreeuwt leuzen.

Amadir (22) uit Homs op straat in Tripoli: „Waarom helpt niemand ons?”